

TALHIÈRS

DICCIONARI
DE
RIMS

Constitucion d'una basa iconografica per l'ensenhament de l'istòria en cicle 3

Marie Lorente - 2016

*Projècte menat al CIRDÒC dins
l'encastre del Màster 2 « Mestièrs de
la cultura e del patrimòni en país
d'Òc » - Universitat de Tolosa II Jean
Jaurès*

II- Preïstòria

Presentacion:

La Preïstòria es una temporada fòrça longa que comença amb l'aparicion de l'umanitat e que s'acaba amb l'aparicion de l'escritura. Podèm comptar tres grandas temporadas : lo Paleolitic, lo Mesolitic e lo Neolitic.

Aquela temporada se pòt trabalhar amb los CM1 per lor permetre d'identificar de traças caracteristicas del periòde estudiat. Las classas de seïsenà pòràn aprigondir las nocions vistas a la debuta del cicle.

Lo Paleolitic**1-Homo habilis**

Descripcion : replica del crani *Homo habilis* KNM ER 1813. L'original data de 2 milions d'annadas.

Sorsa : José-Manuel Benito Alvarez, març de 2007

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Homo_habilis-KNM_ER_1813.jpg

Domeni public

Tèxt :

Homo habilis apareis en Africa i a mai de 2,5 milions d'annadas, a la tota debuta del Paleolitic. Es lo primièr del genre Homo. Lo Paleolitic comença i a 2,5 milions d'annadas e s'acaba en 12 000 abans l'èra nòstra. *Homo habilis* (2,5 - 1,5 milions d'annadas abans l'èra nòstra) confecciona d'espleches simples per trocejar la carn. Viu en pichòt grop que se muda per cercar de noïridura, demòra pas totjorn al meteïs endrèch es un barrutlaire.

2-Homo erectus

Descripcion : reconstitucion de pèira de dos *Homo erectus*, Pargue de la Preïstòria de Bretanha.

Sorsa : Bas Kers, 6 de mai de 2010

<https://www.flickr.com/photos/21933510@N07/11479012575>

CC-BY-NC-SA

3-Bifàcia de frejal

Descripcion : bifàcia de frejal (1 milion d'annadas – 300 000 ans abans l'èra nòstra) descobèrt a Venerca (Nauta Garona), Museum de Tolosa.

Sorsa : Didier Descouens

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Biface_Silex_Venerque_MHNT_PRE_2009.0.194.1_Fond.jpg

CC-BY-SA

Tèxtes : (imatges 2 e 3)

Homo erectus a viscut entre 1,5 milions d'annadas e 100 000 ans abans l'èra nòstra. Es un caçaire-culheire. Es lo primièr a domesticar lo fuòc a l'entorn de 450 000 ans abans l'èra nòstra. Elabòra d'espleches coma los bifàcias.

L'Òme de Tautavel a viscut de 450 000 ans a 300 000 ans abans l'èra nòstra. Es descobèrt en 1971 dins la Cauna de l'Aragò a Tautavel. Es la forma europenca d'*Homo erectus* mas mestreja pas lo fuòc.

4-Homo neanderthalensis

Descripcion : dessenh que representa un òme de Neandertal.

Sorsa : octobre de 2015,

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:095_homo_neanderthalensis.jpg

CC-BY-SA

Tèxt :

L'*Homo neanderthalensis* a viscut en Euròpa e en Asia occidentala entre 250 000 ans e 30 000 ans abans l'èra nòstra. Farga d'espleches elaborats e complèxes, faches de pèira, de fusta e d'òs. Amb la pèl de las bestias caçadas se confecciona de vestits. Es lo primièr del genre *Homo* qu'enterra sos mòrts.

5-Homo sapiens

Descripcion : reconstitucion d'un *Homo sapiens*, expausat a Quinson en 2011.

Sorsa: Véronique Pagnier, 5 de febrièr de 2011

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Homo_sapiens.JPG

CC-BY-SA

Tèxt:

Homo sapiens es aparegut a l'entorn de 200 000 ans abans l'èra nòstra. Al Paleolitic superior (35 000 – 12 000 ans abans l'èra nòstra), los òmes caçan amb de lanças e pescan amb de menas de fichoiras. Se servisson tanben de l'evòri per fargar sos espleches. Es un barrutlaire sasonièr.

6-La Dòna del capulet

Descripcion : estatueta d'evòri del Paleolitic superior, descobèrta per Edouard Piette entre 1894-1897 a Brassempouy, Musèu de las Antiquitats nacionalas.

Sorsa : Jean-Gilles Berizzi, 3 de mai de 2006

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brassempouy-1-2b.jpg>

Domeni pulic

Tèxt :

La "Dòna del capulet" es la mai anciana estatueta descobèrta, 25 000 ans abans l'èra nòstra, que representa una cara umana. Es benlèu una de las òbras d'art mai ancianas de l'umanitat. Es tanben coneguda jos lo nom de "Dòna de Brassempouy".

7-Cauna de Las Caums

Descripcion : pintura rupèstra descobèrta dins la Cauna de Las Caums, Paleolitic superior.

Sorsa : Prof saxx, febrièr de 2006

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lascaux_painting.jpg

CC-BY-SA

Tèxt :

La Cauna de las Caums es cobèrta de pinturas rupèstras datadas de 17 000 o 18 000 ans. L'art parietal es considerat coma una de las primièras formas d'art. Son representadas sus las parets de la cauna totas las bèstias que los òmes caçan. A la Preistòria, i a mantuna tecnica per pintrar : per dessenhar los òmes utilizan de carbon de fusta o d'argila e pòdon far la tecnica de la man negativa. Per gravar sus la paret se servisson de pèiras, de fusta o d'òs.

Lo Mesolitic

8-Fichoira d'òs

Descripcion : fichoira d'òs, descobèrta al Mas d'Asilh (Arièja), Mesolitic, Museum de Tolosa

Sorsa : Didier Descouens, 25 de junh de 2010

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Harpon_2010.0.3.5.jpg

CC-BY-SA

Tèxt :

Lo Mesolitic (10 000 - 8 000 ab. è.n.) es una temporada marcada per de transicions prigondas.

Los òmes començan a plantar de cereales, abalir de bèstias e se sedentarizar segon las regions del mond. Desvolopan de tecnicas e d'espleches novèls per la caça e la pesca, mai sofisticats e adaptats a la fauna pòst-glaciala.

Lo Neolitic

9-Abitacion neolitica

Descripcion : reconstitucion d'una demòra neolitica, Arleux.

Sorsa : Serge Ottaviani, 8 d'octobre de 2014

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Archeos - Arleux - Habitat n%C3%A9olithique.JPG](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Archeos_-_Arleux_-_Habitat_n%C3%A9olithique.JPG)

CC-BY-SA

10-Estatua-menir

Descripcion : la Dòna de Sent Sarnin es una estatua-menir, òbra d'art neolitic, descobèrta en 1888 a Sent Sarnin (Avairon), Musèu Fenaille de Rodés.

Sorsa : Erwan Corre, 16 de setembre de 2015

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:La statue-menhir dite %22La Dame de Saint-Sernin%22.jpg?uselang=fr](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:La_statue-menhir_dite_%22La_Dame_de_Saint-Sernin%22.jpg?uselang=fr)

Domeni public

Tèxt :

Lo Neolitic (8 000 – 3 500 ans abans l'èra nòstra) es la darrièra temporada de la Preistòria. Es marcada per de grands cambiaments tecnicos coma las levadas d'estatuas, de sepulturas mas tanben la fabricacion de terralhas e la debuta de la metallurgia. Los òmes adòptan l'agricultura, l'elevatge e venon sedentaris.